

Informacja w sprawie ustawy z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do wzmocnionej współpracy w zakresie Prokuratury Europejskiej

W świetle uzasadnienia do projektu ustawy, ustawa ma na celu dostosowanie przepisów krajowych do rozwiązań zawartych w rozporządzeniu Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz. Urz. UE L 283 z 31.10.2017, str. 1, z późn. zm.; zwane dalej „rozporządzeniem 2017/1939”). W związku z tym ustawa nowelizuje:

- 1) ustawę z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze;
- 2) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 3) ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądowych i prokuratury;
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do najistotniejszych zmian w ustawie – Prawo o prokuraturze należy zaliczyć: rozstrzygnięcie, że status prokuratora na gruncie polskiego ustawodawstwa przysługuje również osobom sprawującym urząd prokuratora europejskiego oraz osobom powołanym na urząd delegowanego prokuratora europejskiego (prokuratorzy Prokuratury Europejskiej). Ponadto uregulowany został tryb wyłaniania kandydatów na prokuratorów Prokuratury Europejskiej. Kandydaci mają być wyłaniani spośród prokuratorów w drodze konkursów odbywających się zgodnie z przepisami zarządzenia, które zostanie wydane przez Prokuratora Generalnego. Zgodnie zaś z przepisem przejściowym (art. 2 ustawy) określenie sposobu i trybu przeprowadzenia konkursu w drodze zarządzenia Prokuratora Generalnego nie będzie dotyczyć naborów kandydatów na urząd prokuratora europejskiego i urząd delegowanego prokuratora europejskiego ogłoszonych przed dniem wejścia ustawy w życie.

Zgodnie z nowelizacją ustawy – Prawo o prokuraturze prokuratorzy Prokuratury Europejskiej w okresie sprawowania urzędu zachowają stanowisko prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, ale będą świadczyć pracę na rzecz Prokuratury Europejskiej. Jednocześnie nowelizacja wyłącza stosowanie względem nich tych regulacji pragmatyki zawodowej, których nie da się pogodzić z ich szczególnym statusem lub odnoszących się do kwestii, które zostały unormowane wyczerpująco w przepisach prawa europejskiego.

Zmiany w ustawie – Prawo o prokuraturze przewidują także możliwość tworzenia biur delegowanego prokuratora europejskiego przy powszechnych jednostkach organizacyjnych

prokuratury, a w razie utworzenia takiego biura – nakłada na daną jednostkę obowiązek zapewnienia delegowanemu prokuratorowi europejskiemu pomieszczeń, środków finansowych i sprzętu niezbędnych do pełnienia jego funkcji, a także obsługi biurowej w zakresie, w jakim obsługa ta nie zostaje zapewniona przez Prokuraturę Europejską.

Zmiany w Kodeksie postępowania karnego sprowadzają się do dodania nowego działu (XIIa) regulującego zagadnienia proceduralne związane z współpracą z Prokuraturą Europejską. Dodawany w ramach tego działu art. 577a definiuje postępowanie europejskie i postępowanie krajowe. W dodawanych przepisach art. 577b § 1 i 2 wskazuje się organy prokuratury właściwe do wydawania opinii i zgód wymaganych w razie przejęcia postępowania bądź to przez Prokuraturę Europejską, bądź też przez organy krajowe, jak również do przeprowadzania wymaganych rozporządzeniem 2017/1939 konsultacji w kwestii zasadności umorzenia określonego postępowania, wydawania opinii (w tym o zastosowaniu uproszczonej procedury dopuszczonej prawem krajowym) oraz składania wniosków o pokrycie przez Prokuraturę Europejską szczególnie wysokich kosztów postępowania albo o przejęcie przez organy prokuratury postępowania, które miałyby zostać umorzone. Poza tym dodawany art. 577b § 3 precyzuje, że – w razie braku porozumienia między Prokuraturą Europejską a prokuraturą co do tego, czy konkretny czyn jest objęty właściwością określoną Prokuratury Europejskiej – decyzję odnośnie do organu właściwego do prowadzenia postępowania przygotowawczego podejmuje Prokurator Generalny. Istotne rozwiązania zawierają także dodawane przepisy art. 577c § 1 i 2. Pierwszy z nich stanowi, że do czasu trwania postępowania krajowego nie wlicza się czasu trwania postępowania europejskiego, co w przypadku przejmowanych spraw może mieć duże znaczenie w kontekście obowiązku dochowania terminów określonych w innych przepisach ustawy – Kodeks postępowania karnego. Art. 577c § 2 przewiduje natomiast, że dowody przeprowadzone w postępowaniu europejskim są dowodami w postępowaniu krajowym, chociażby czynności dowodowe zostały wykonane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (jednakże zgodnie z jego przepisami), o ile tylko sposób przeprowadzenia tych czynności nie jest sprzeczny z zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. W dodawanym zaś art. 577d uregulowano obowiązki Policji oraz innych organów postępowania przygotowawczego polegające na przekazywaniu informacji o sprawach pozostających we właściwości Prokuratury Europejskiej bezpośrednio do właściwego biura delegowanego prokuratora europejskiego. Policja i inne organy postępowania przygotowawczego będą obowiązane do niezwłocznego przekazania do właściwego biura delegowanego prokuratora europejskiego informację o podejrzeniu przestępstwa pozostającego we właściwości Prokuratury

Europejskiej zgodnie z rozporządzeniem 2017/1939. Jeżeli po wszczęciu postępowania okaże się, że sprawa dotyczy przestępstwa pozostającego we właściwości Prokuratury Europejskiej zgodnie z rozporządzeniem 2017/1939, informację o sprawie Policja i inne organy postępowania przygotowawczego przekazują niezwłocznie do właściwego biura delegowanego prokuratora europejskiego.

Ustawa nowelizuje także ustawę o pracownikach sądów i prokuratury i wprowadza możliwość delegowania urzędników do wykonywania obowiązków służbowych w tych biurach. Delegować będzie Prokurator Krajowy. Delegacja będzie wymagała uprzedniej zgody urzędnika. W okresie delegowania do biura delegowanego prokuratora europejskiego urzędnik będzie otrzymywał dodatek funkcyjny z tytułu delegowania. Świadczenia związane z delegowaniem urzędnika do biura delegowanego prokuratora europejskiego wypłacać będzie jednostka organizacyjna prokuratury, z której urzędnik został delegowany.

Nowelizacja ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych polega na określeniu, że składka na ubezpieczenie zdrowotne w przypadku delegowanego prokuratora europejskiego będzie odprowadzana przez jego pracodawcę, tj. właściwą powszechną jednostkę prokuratury w wysokości obliczonej z uwzględnieniem ostatniego wynagrodzenia otrzymywanego przez tego prokuratora przed objęciem stanowiska prokuratora Prokuratury Europejskiej.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.